

Verlag jubileum symposium 7 april 2026

Op 7 april jl. – Wereldgezondheidsdag – was het zover. Er kwamen zo'n kleine 100 belangstellenden in Cultuur- en Congrescentrum Antropia, te Driebergen, bijeen voor het symposium *Recht op gezondheid: hoe realiseer je dat in jouw praktijk?* Het programma – ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan van de Johannes Wier Stichting (JWS) – liet vanuit verschillende perspectieven zien waar JWS in essentie voor staat en hoe dat vorm krijgt. Sprekers en inleiders, veelal uit eigen gelederen, deelden hun kennis en betrokkenheid met het centrale thema. Daarnaast kreeg ook de samenwerking met verwante organisaties aandacht in het programma.

Voorzitter Marleen Eijkholt opende het symposium en peilde de bekendheid met de Johannes Wier Stichting. Sommigen zijn al 30 tot zelfs 40 jaar betrokken bij JWS, in verschillende functies door de jaren heen. Er melden zich nog altijd nieuwe en ook jonge vrijwilligers aan. Marleen wees op de – toen nog komende – stemming in de Eerste Kamer over de asielwetten. JWS heeft met vele andere organisaties, de 'bondgenoten', zich tegen deze wetten gekeerd. Inmiddels is de belangrijkste verworpen, maar te verwachten is dat opnieuw gepoogd wordt de strafbaarstelling van illegaliteit in wetgeving te gieten.

Johannes Wier zelf kwam de start van het symposium verlevendigen met een aansprekend betoog. Geboren in 1515, heeft deze dokter zich gekeerd tegen de heksenvervolgingen. Hij was in zijn tijd een voorloper in de bestrijding van dit onrecht en een pleitbezorger van mensenrechten, zoals we dat nu zouden noemen. Hij legde in zijn boodschap verbanden met ontwikkelingen in deze tijd en het werk van JWS. Ten slotte overhandigde hij [de jubileumuitgave](#) aan de voorzitter. Een [video](#) van zijn optreden is op de jubileumpagina op de website te vinden.

In het plenaire ochtendprogramma presenteerden drie keynote sprekers hun inzichten op het recht op gezondheid en zorg. U vindt hun powerpointpresentaties op [de pagina van het symposium bij het programma](#).

Eric Moll van Charante, hoogleraar, huisarts en onderzoeker, vertelde op basis van zijn onderzoek over verschillen in gezondheid en ziekten in de kleurrijke samenleving die Nederland is. Bij mensen met een migratieachtergrond komen bijvoorbeeld (veel) vaker mentale problemen, hart- en vaatziekten en diabetes voor. Er is in de zorg onvoldoende aandacht voor sociaal-culturele verschillen, risico's worden onderschat en opsporing en behandeling vinden te laat of niet plaats. Om beter om te gaan met gezondheidsverschillen pleit hij voor het kleurrijker maken van richtlijnen en zichtbaarder maken van de verschillen tussen mensen zonder te stigmatiseren.

Brigit Toebes, hoogleraar gezondheidsrecht, gaf een historisch overzicht van het (vroeg) ontstaan van mensenrechten en lichtte de belangrijkste (huidige) wetten en internationale verdragen over mensenrechten en gezondheid toe. Bij 'recht op gezondheid' gaat het om een zo goed mogelijke gezondheidsstandaard, waarbij toegang tot zorg en condities voor gezondheid belangrijke dimensies zijn. Saillant detail was dat de Nederlandse Grondwet niets over (het recht op) gezondheid zegt, maar alleen maatregelen ter bevordering van gezondheid noemt.

Shakib Sana, huisarts en promovendus, sprak vanuit de praktijk. Hij hield een hartstochtelijk pleidooi voor gelijkheid en gelijkwaardigheid en het overbruggen van de gezondheidskloof. Shakib noemde armoede, migratieachtergrond en andere achterstandssituaties als belangrijke oorzaken van gezondheidsproblemen en sociale problemen. Ook dokters moeten zich naar zijn mening met politiek bezighouden, hun stem laten horen en opkomen voor zwakkeren.

Onder leiding van dagvoorzitter Maria van den Muisenbergh volgde een panelgesprek over ethiek en mensenrechten met Inez de Beaufort (lid van het Comité van Advies), Petra de Jong (voormalig vicevoorzitter) en Alies Struijs (afcheidnemend JWS-voorzitter). Nadat Maria hen eerst vroeg welke waarden hen motiveerden zich voor JWS in te zetten, reageerden zij op de ethische kwesties die door de keynote sprekers naar voren waren gebracht. Een opvallend discussiepunt was of je je als professional of bestuurder je duidelijk tegen onrecht kunt uitspreken als de organisatie waarin je werkt, dat aan banden legt. De ochtend werd afgesloten met een oproep om in actie te komen en mee te doen aan de kaartenactie tegen de asielwetten, gericht aan de Eerste Kamer.

Na een heerlijke lunch, in de zonovergoten prachtige tuin van Antropia, werd het programma voortgezet met – over 2 rondes verdeeld – 8 verschillende workshops over hoe je recht op gezondheid in de praktijk kunt realiseren. Ook hiervan zijn veelal powerpointpresentaties beschikbaar op [onze jubileumpagina bij het programma van het symposium](#).

Het goed gevulde programma van deze dag werd afgerond door Jong JWS met de uitnodiging om tijdens de borrel in de wensboom toekomstwensen te hangen. Daarna volgde het afscheid van Alies Struijs, als voorzitter en bestuurslid van JWS. Ten slotte, kon er met een hapje en een drankje worden nagepraat en teruggeblikt op een heel geslaagd symposium.

